

BOTTALLA 3.2.2009

OPPILASHUOLLON JA VÄHÄN
OHJAUKSENKIN
KEHITTÄMISESTÄ

Kari Hernetkoski

Oppilashuolto on lakisääteistä
Jokaisella oppilaalla on oikeus
oppilashuoltoon.

Oppilashuolto on osa koulun toimintaa.

Toiminnan tarkoituksena on huolehtia
oppilaiden fyysisestä, psyykkisestä ja
sosiaalisesta hyvinvoinnista.

Oppilashuollon tavoitteena on turvallisen ja terveen oppimis- ja työympäristön luominen sekä mielenterveyden edistäminen.

Sen tavoitteena on myös ehkäistä syrjäytymistä ja edistää työyhteisön hyvinvointia.

Oppilashuoltoryhmä toimii
ensisijaisesti ennaltaehkäisevästi,
mutta
tarvittaessa se puuttuu nopeasti
oppilaiden ongelmiin.

Oppilashuollolla varmistetaan kaikille tasavertainen oppimisen mahdollisuus.

Sen avulla edistetään oppilaiden tasapainoista kasvua ja kehitystä sekä edistetään välittämisen ja myönteisen vuorovaikutuksen kulttuuria kouluyhteisössä.

Oppilashuollon avulla pyritään ehkäisemään ja tunnistamaan oppimisen esteitä, oppimisvaikeuksia sekä muita ongelmia riittävän ajoissa sekä puuttumaan niihin.

Oppilashuollolla tarkoitetaan
oppilaan

hyvän oppimisen,
hyvän psyykkisen ja
fyysisen terveyden sekä
sosiaalisen hyvinvoinnin
edistämistä ja ylläpitämistä
sekä niiden edellytyksiä
lisäävää toimintaa.

Oppilashuolto sisältää
kouluterveydenhuollon,
koulukuljetukset,
kouluruokailun,
oppilaanohjauksen,
oppilashuoltoryhmien
toiminnan sekä
koulukuraattorien ja
koulupsykologin palvelut.

Erityistä huomiota kiinnitetään oppilaiden tukemiseen siirtymävaiheissa.

Tällaisia ovat mm. peruskoulun aloittaminen, yläluokille siirtyminen ja toisen asteen koulutukseen siirtyminen.

LUKUJA:

KOULUTUKSEN JA TYÖN ULKOPUOLELLA LÄHES
100 000 VAI 60 000 VAI 40 000 NUORTA?

- SYRJÄYTYNEITÄ KYMMENIÄ TUHANSIA
- N. 35 000 VAIHTAA TAI KESKEYTTÄÄ
- MASENNUS/STRESSI; TOIMENPITEITÄ VAATIVIA ON N. 10%
- PERUSKOULUSSA 20% EI SAA HENK.KOHT.OHJ (Häggman 2007), ENTÄ LUKIOSSA? MINKÄ TÄSOISTA OHJAUSTA?
- VAIN 1/3 UUSISTA PÄÄSEE OPISKELEMAAN
- JOPA KYMPIT TÄYNNÄ
- HUIPPU SE JA SE – RANKINGLISTAT, KILPAILU LISÄÄNTYY KOULUSSA JA SEN ULKOPUOLELLA
- TYÖELÄMÄ MUUTTUU

Yhden syrjäytyneen nuoren hoito laitoksessa maksaa yhteiskunnalle 60 000 euroa vuodessa.

- Lasten pahoinvoinnin taustalla on usein vanhempien paha olo ja perheiden sosiaalisia ongelmia, kuten kasvaneita mielenterveys- ja päihdeongelmia, väkivaltaa ja kodin rikkoutumisia.
- Lapsiperheistä köyhiä on 13 %:a.
- Lapsilla vakavia mielenterveyshäiriöitä on 5-9 %:lla, osa vaikeimmin häiriintyneistä on hoitojärjestelmän ulkopuolella.

ONGELMAOPPILAAT

- HEIKKOJA, JOTKA KÄRSIVÄT LUOKATTOMASTA LUKIOSTA VRT AMISTO
- EIVÄT OSAA TEHDÄ VALINTOJA VRT LUOKALLINEN
- EIVÄT PYSY MUKANA OPETUKSESSA
- KAHLAAVAT LUKION LÄPI TEKEMÄTTÄ TÖITÄ
- SAAVAT HEIKOT ARVOSANAT
- SAAVAT PAPERIT, JOILLA EI JATKOSSA TEE MITÄÄN

ONGELMAOPPILAS

- MITÄ TARKOITTAAN
ONGELMAOPPILAS IHANNEOPPILAS
- MITÄ TÄMÄ MÄÄRITTELY AIHEUTTAA
OPINTO-OHJAUKSEEN:
TAVOITTEET, MENETELMÄT, RESURSSI

PAINEITA

- YKSI VIIDESTÄ TYTÖSTÄ STRESSAANTUNUT
- YKSI KYMMENESTÄ POJASTA
- SUORITUSPAINEET
- ULKONÄKÖPAINEET
- JATKO-OPINTOPAIINEET

OPPILAS"HUOLTO"

AUTO VIEDÄÄN HUOLTOON,
KUN SIIHEN TULEE VIKA
TAI SITÄ ON KÄYTETTY
PALJON.

OPPILASHUOLLON TEHTÄVÄ

- OPPILAIDEN HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN
- ONGELMIEN ENNALTAEHKÄISY
- SYNTYNEIDEN ONGELMIEN HOITAMINEN
- KOULUN KÄYTÄNTEISTÄ JOHTUVIEN VAURIOIDEN PAIKKAAMINEN
- KOULUN KÄYTÄNTEISTÄ JOHTUVIEN ONGELMIEN PEITTELY

OPPILAAN KUUNTELEMINE

ON KOKO

OPPILASHUOLTOTYÖN

PERUSTA:

- ERILAISUUDEN HYVÄKSYMINE
- ERILAISEN OPPIMISEN
HYVÄKSYMINE
- ERIAIKAISEN KASVAMISEN JA
KYPSYMISEN HYVÄKSYMINE
- ERITASOISTEN SUORITUSTEN
HYVÄKSYMINE
- AJAN ANTAMINE

OPPILASHUOLLON TAVOITTEET

- KOULUN TOIMINTOJEN SUUNNITTELEMINEN NIIN, ETTÄ SE EDISTÄÄ JA TUKEE OPPILAIDEN TERVETTÄ KASVUA
- TAVOITTEENA ON KAIKKIEN KOULUN JÄSENTEN HYVINVOINTI
- ERILAISUUDEN HYVÄKSYMINEEN KOULUSSA
- YKSILÖN KASVUN TURVAAMINEN – ONNELLINEN ELÄMÄ, YHTEISKUNNAN VAURAUUS

OPPILASHUOLLON TOIMIJA

- REHTORI
- APULAISREHTORI
- OPETTAJAT
- OPINTO-OHJAAJA
- ERITYISOPETTAJA
- TERVEYDENHOITAJA
- KOULUKURAATTORI
- KOULUPSYKOLOGI
- MUU OSAAJA (NUORISOTYÖN,
TERVEYDEN TAI SOS.HUOLLON,
POLIISIN JNE EDUSTAJA)

OPPILOSHUOLTORYHMÄ

- JÄSENET; REHTORI, OPETTAJAT, OPINTO-OHJAAJA, ERITYISOPETTAJA, KOULUKURAATTORI, TERVEYDENHOITAJA, KOULUPSYKOLOGI
- VIERAILIJAT; JOKU YM JOS EI OLE KOULULLA OMAA, SOTE TAI NUORISOTYÖN TAI POLIISIN EDUSTAJA

OHR:N KOKOONTUMINEN

- KERRAN VIIKOSSA, KERRAN KAHESSA VIIKOSSA
- KERRAN KUUSSA, KERRAN JAKSOSSA, KERRAN LUKUKAUDESSA
- VALMISTELU: RO-KOKOUKSET, OHJAUKSEN AMMATTILAISTEN KOKOUKSET, VIERAILIJAT
- TIEDONKERUU OPETTAJILTA, OPPILAILTA, HALLINTO-OHJELMASTA

OHR:N TOIMINNAN SUUNNITTELU

- KOULUN TYÖSUUNNITELMAAN
- KOULUN KALENTERIIN, PVM, KLO,
- TOIMINTA JA TAVOITTEET JULKISIKSI
- TOIMENPITEET
- TYÖNJAKO
- SEURANTA

OPPILASHUOLLON KEHITTÄMINEN

- OPPILAIDEN JA OPETTAJIEN VIIHTYVYYS
- POISSAOLOT
- LINTSAUS
- NELOSET
- HUONOT KESKIVÄRTÖT
- JÄLKI-ISTUNNOT JA MUUT RANGAISTUKSET
- KESKEYTTÄMISET
- HAKU JATKO-OPINTOIHIN
- OPPILAIDEN OSALLISTUMINEN KOULUN TOIMINTAAN
- VANHEMPIEN OSALLISTUMINEN KOULUN TOIMINTAAN

OHR TYÖN ESITYSLISTA

- ONGELMAOPPILAIDEN NIMET
- OLETETTAVAT ONGELMAOPPILAAT
- OLEMASSAOLEVAT ONGELMAT
- OLETETTAVAT ONGELMAT
- ASIAT, KEHITYSSUUNNAT, TILASTOT
- ESITYSLISTA VAIKUTTAA SIIHEN MITÄ KÄSITELLÄÄN JA MITEN JA MITÄ TEHDÄÄN

OPPILASHUOLLON OSAAJILLA;

- EI SAA OLLA LIIKAA OHJATTAVIA TAI HOIDETTAVIA TAI OPETETTAVIA
- OIKEUS TEHDÄ PERUSTYÖTÄÄN
- OIKEUS YLLÄPITÄÄ AMMATTITAITOAN ja SAADA TYÖNOHJAUSTA
- OIKEUS HUOLEHTIA JAKSAMISESTAAN
- TULLA KUULLUKSI

OPPILAAT ja VANHEMMAT
MUKAAN
OPPILASHUOLTOTYÖHÖN

Kiusaamiseen ja aggressiiviseen käyttäytymiseen on koulussa puututtava aktiivisesti.

Kiusaamisen konkreettiseen jatkoselvittelyyn voivat osallistua oppilashuollon edustajat (rehtori, terveydenhoitaja, kuraattori, psykologi, erityisopettaja, opettaja) sekä oppilaan/oppilaiden vanhemmat.

KOULUN TYÖN JA OPIKSELUN SUUNNITTELU ON OPPILASHUOLTOA

YHTEISKUNTA ON
MUUTOKSESSA, TALOUS
ON LAMAANTUMASSA,
VANHEMMAT OIREILEVAT,
NUORET KASVAVAT,
MUUTTUVAT, KIPUILEVAT,
SUORITTAVAT OMIA
KEHITYSTEHTÄVIÄÄN

Lasten ja nuorten palveluja on kehitettävä kokonaisuutena siten, että moniammatilliset palvelut tuodaan mahdollisimman pitkälle suoraan lasten kehitysympäristöihin.

Valiokunta katsoo, että poliittisen vastuun lasten ja nuorten hyvinvoinnin kokonaisuudesta ja palvelujen järjestämisestä tulee olla nykyistä selkeämpi.

Esimerkiksi oppilashuollosta vastaava taho tulee määritellä lainsäädännössä nykyistä täsmällisemmin.

Suosituksien muuttaminen tarvittaessa velvoittaviksi normeiksi ei valiokunnan käsityksen mukaan riitä, vaan keskeistä on ministeriöiden ja kuntien välisen neuvottelu-, kehittämis- ja kumppanuusmekanismin luominen toimivaksi ja vaikuttavaksi.

KOULUN RAKENTEELLINEN MUUTOS

- TAVOITTEIDEN PAINOTUS
- TYÖSKENTEELYTAVAT
- OPPIAINEET
- OPETUS JA OHJAUS
- ARVIOINTI

Oppilaan koulunkäynnin tärkein tukija koulussa on kuitenkin opettaja.

Opettajan rooli oppilaan ongelmien havaitsemisessa ja niihin puuttumisessa varhaisessa vaiheessa on ensisijainen.

Oppilaasta huolehtiminen edellyttää koulun koko henkilökunnan luottamusta ja yhteistyötä.